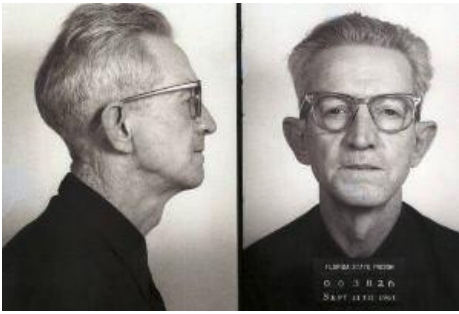

Câu Chuyện về Clarence Earl Gideon

Năm 1961, một người đàn ông chỉ học hết lớp 8 đã cầm bút chì trong phòng giam của mình và vô tình thay đổi lịch sử nước Mỹ mãi mãi.

Clarence Earl Gideon không phải là người đặc biệt. Ở tuổi 51, ông là một người lang thang với mái tóc bạc, làn da sạm nắng và một cuộc đời đầy bất hạnh. Ông lang thang từ thị trấn này sang thị trấn khác, làm những công việc lặt vặt, sống lay lắt qua ngày, thỉnh thoảng lại vào tù vì những tội nhỏ. Ông chưa bao giờ học hết cấp hai. Ông chưa bao giờ có tiền. Và vào ngày 4 tháng 8 năm 1961, khi đứng trước tòa án ở Florida bị buộc tội đột nhập vào một quán bia, ông không có luật sư.

Bằng chứng chống lại ông rất mỏng manh – ai đó tuyên bố đã nhìn thấy ông gần quán bia Bay Harbor khoảng 5:30 sáng với tiền xu trong túi. Năm đô la tiền lẻ đã bị mất khỏi tòa nhà, cùng với một ít bia và nước ngọt. Chỉ có vậy. Gideon thề rằng mình vô tội, nhưng ai sẽ lắng nghe một người lang thang nghèo khó với tiền án tiền sự?

Khi phiên tòa bắt đầu, Gideon đưa ra một yêu cầu mà ông tin là đơn giản và hợp hiến:

- Thừa Thẩm phán, tôi yêu cầu tòa án chỉ định luật sư bào chữa cho tôi trong phiên tòa này.

Câu trả lời của thẩm phán rất lịch sự nhưng lại vô cùng tàn nhẫn: "

- Ông Gideon, tôi rất tiếc, nhưng tôi không thể chỉ định luật sư bào chữa cho ông trong trường hợp này. Theo luật của tiểu bang Florida, tòa án chỉ có thể chỉ định luật sư bào chữa cho bị cáo khi người đó bị buộc tội phạm tội nghiêm trọng.

Hãy suy nghĩ về điều đó một chút. Hệ thống pháp luật Mỹ – với tất cả sự phức tạp, các quy tắc thủ tục, ngôn ngữ chuyên ngành – lại yêu cầu một người chưa học hết cấp hai phải tự bào chữa cho mình trước các công tố viên được đào tạo bài bản. Họ mong đợi ông hiểu luật chứng cứ, thẩm vấn nhân chứng và bảo vệ quyền hiến pháp của chính mình.

Gideon đã cố gắng hết sức. Ông thẩm vấn nhân chứng. Ông tuyên bố mình vô tội. Nhưng làm sao bạn có thể tự bào chữa cho mình khi bạn không hiểu ngôn ngữ của luật pháp? Bồi thẩm đoàn tuyên bố ông có tội. Vào ngày 25 tháng 8 năm 1961, Thẩm phán Robert L. McCrary đã tuyên án ông mức án tối đa: năm năm tù tại nhà tù tiểu bang Florida.

Hầu hết mọi người sẽ bỏ cuộc. Nhưng Clarence Earl Gideon không phải là người bình thường. Trong thư viện nhà tù, giữa những cuốn sách luật mà ông hầu như không thể hiểu, Gideon bắt đầu đọc. Dần dần, một cách khó nhọc, ông tự học về Hiến pháp. Ông phát hiện ra lời hứa của Tu chính án thứ Sáu về "**quyền được trợ giúp pháp lý**". Ông tìm hiểu về sự đảm bảo của Tu chính án thứ Mười bốn về thủ tục tố tụng công bằng. Và ông nhận ra một điều khiến lòng ông đau nhói: hệ thống này về cơ bản đã bị hỏng. Làm sao công lý có thể tồn tại khi những bị cáo giàu có có luật sư, còn những người nghèo lại phải đối mặt với các công tố viên một mình?

Gideon đã nộp đơn kiến nghị lên Tòa án Tối cao Florida. Họ bác bỏ đơn mà không đưa ra bất kỳ bình luận nào. Vì vậy, ông lại cầm bút lên. Với nét chữ run rẩy trên giấy viết thư của nhà tù, trên năm trang giấy viết tay đầy lỗi chính tả ông đã viết một đơn kiến nghị **gửi Tòa án Tối cao Hoa Kỳ**. Ông ký tên. Ông gấp lại. Và vào ngày 8 tháng 1 năm 1962, tiếng nói của một tù nhân nghèo đã đến được tòa án cao nhất nước Mỹ.

Bất chấp mọi khó khăn có thể tưởng tượng được, họ đã lắng nghe. Tòa án Tối cao nhận được hàng nghìn đơn kiến nghị mỗi năm. Hầu hết đều bị bác bỏ mà không cần xem xét kỹ lưỡng. Nhưng có điều gì đó trong vụ án của Gideon đã gây ấn tượng mạnh. Vào ngày 4 tháng 6 năm 1962, họ đồng ý xem xét đơn kháng cáo của ông. Và vì ông không đủ khả năng thuê luật sư, **họ đã chỉ định cho ông một trong những luật sư giỏi nhất**

nước: Abe Fortas, người sau này sẽ trở thành Thẩm phán Tòa án Tối cao. Vào ngày 15 tháng 1 năm 1963, Fortas đã đưa ra một lập luận đơn giản nhưng đầy sức thuyết phục: Nếu Clarence Darrow — có lẽ là luật sư hình sự vĩ đại nhất trong lịch sử nước Mỹ — còn cần thuê luật sư khi bị buộc tội, thì làm sao một người chỉ học hết lớp tám có thể tự bào chữa cho mình?

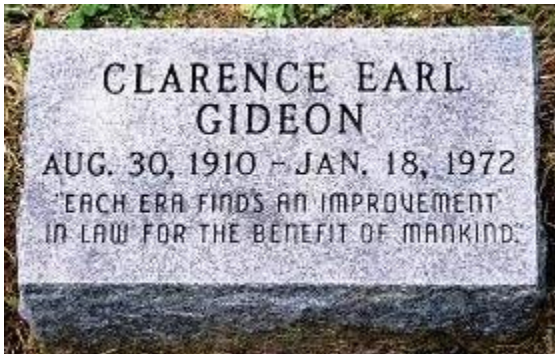
Câu trả lời rất rõ ràng. Ông ấy không thể. Không ai có thể.

Vào ngày 18 tháng 3 năm 1963, Tòa án Tối cao công bố phán quyết: **9 phiếu thuận, 0 phiếu chống**. Nhất trí. Thẩm phán Hugo Black, người đã tranh luận cho kết quả này trong hơn hai mươi năm, đã viết bản án. Tòa án tuyên bố rằng **quyền được có luật sư là "cơ bản và thiết yếu cho một phiên tòa công bằng"**. Các tiểu bang phải cung cấp luật sư cho các bị cáo nghèo đối mặt với các cáo buộc nghiêm trọng. Tiền lệ cũ đã bị lật ngược. Và vụ án của Gideon được gửi trở lại Florida để xét xử lại.

Lần này, Gideon có luật sư: Fred Turner. Với sự đại diện chuyên nghiệp, mọi thứ đã thay đổi. Turner đã vạch trần những điểm yếu trong vụ án của bên công tố. **Ông tiết lộ rằng nhân chứng chủ chốt của tiểu bang có thể chính là người đã thực hiện vụ trộm**. Ông ấy đã chứng minh được **sự nghi ngờ hợp lý**, trong khi trước đó dường như chỉ có tội lỗi.

Vào ngày 5 tháng 8 năm 1963—tại cùng một tòa án, trước cùng một thẩm phán—bồi thẩm đoàn đã đưa ra phán quyết: **Không có tội**.

Sau hơn hai năm ngồi tù vì một tội mà ông không phạm phải, Clarence Earl Gideon đã được tự do. Nhưng di sản của ông vẫn còn mãi. Nhờ đơn kiến nghị viết bằng bút chì của một người đàn ông, **hệ thống tư pháp Mỹ đã thay đổi một cách căn bản**. Các tiểu bang trên khắp cả nước phải thành lập các văn phòng luật sư công. Hàng nghìn tù nhân bị kết tội mà không có luật sư đã được xét xử lại. Nguyên tắc rằng công lý không nên phụ thuộc vào sự giàu có đã trở thành luật.

Gideon trở lại cuộc sống bình lặng của mình. Ông kết hôn lần thứ năm. Ông phải vật lộn với các vấn đề sức khỏe. Khi ông qua đời vì ung thư vào ngày 18 tháng 1 năm 1972, ở tuổi 61, ông vẫn nghèo khó. Ban đầu, gia đình ông chôn cất ông trong **một ngôi mộ không có bia** mộ ở Missouri. Nhưng nhiều năm sau, ACLU đã đặt một bia mộ bằng đá granit trên ngôi mộ đó. Dòng chữ khắc trên bia mộ được trích từ chính lời của Gideon trong một lá thư gửi cho Abe Fortas: **"Mỗi thời đại đều tìm thấy sự cải tiến trong luật pháp vì lợi ích của nhân loại."**

Ngày nay, mỗi khi bạn nghe thấy những lời **"bạn có quyền được có luật sư, và nếu bạn không đủ khả năng chi trả, một luật sư sẽ được chỉ định cho bạn"**—những lời đó tồn tại là nhờ một người đàn ông đã từ chối chấp nhận rằng người nghèo phải đối mặt với công lý một mình. Clarence Earl Gideon đã chứng minh rằng lực lượng mạnh mẽ nhất để tạo ra sự thay đổi không phải là sự giàu có, địa vị hay học vấn. Đôi khi, đó **chỉ đơn giản là lòng dũng cảm để cầm bút lên và viết: "Điều này không đúng."**

Và đôi khi, bắt chấp mọi khó khăn, thế giới lại đồng ý.